

# Hvordan lage en god tapsliste / skadeoppgave over innbo og løsøre

Notatet er skrevet av Rune Østgård, advokat og partner i Advokatfirmaet Libertus AS

Steinkjer, 20.1.2020

## 1. Formålet med notatet

Dette er et notat som skal være til hjelp for skadelidte som trenger å huske og å dokumentere ting som de vil kreve erstattet etter et kvikkleireskred eller en annen ulykke som har ført til omfattende tap av innbo og løsøre. Målet er at det skal sette den skadelidte i stand til å få erstattet så mye som mulig av verdien av det som er gått tapt.

I punkt 7 står de konkrete rådene om husketeknikker og hvordan man kan finne dokumentasjon på det som man har mistet.

I pkt. 8 har jeg tatt med litt informasjon om hva vårt firma kan hjelpe til med i forhold til erstatningskrav for tap av innbo og løsøre. Der finner man blant annet informasjon om tapslisten som vi selv har utviklet, og om det *vi* kan gjøre for at skadelidte kan levere en enda bedre skadeoppgave til forsikringsselskapet.

Resten av notatet inneholder også nyttig informasjon, blant annet litt om gangen i forsikringsselskapets behandling av oppgjør for tap av innbo og løsøre.

## 2. Bakgrunnen for notatet – hva er rådene basert på?

Jeg har utarbeidet notatet med grunnlag i min erfaring som advokat i skadesaker, blant annet fra da jeg bisto tre familier som ble rammet av Kattmarkaraset.

Det er også basert på mine personlige erfaringer fra da jeg og samboeren mistet alt i brann i 2002. Etter brannen kom det en tidligere politimann til hotellet som vi bodde på, som nå jobbet som konsulent for forsikringsselskapet. Han skulle informere oss om innboforsikringen. Det første han sa til oss var at *tingene ikke var så viktige*, for det som betød noe var at liv og helse er i behold.

Dette er både sant og usant på samme tid. Ingenting kan settes opp mot det å ha overlevd en ulykke. Men etter ulykken blir det viktig å få kontroll på det økonomiske fundamentet. Jo mer man kan få erstattet, jo lettere blir det å reise seg igjen etterpå. Og i dette ligger det også selvsagt en motsetning den skadelidte sin interesse i høyest mulig erstatning og forsikringsselskapet interesse i å begrense sine tap.

Vi hadde helt vanlig innbo i en leilighet på 53 m<sup>2</sup>, men fikk en erstatningsutbetaling fra forsikringen for innbo og løsøre som utgjorde ca. 1,5 ganger det som betalte for leiligheten like før den brant. Forsikringselskapet godtok ikke kravet, og vi måtte bringe saken inn for Forsikringsklagenemnda, som uttalte:

*Generelt vil nemnda bemerke at den sjelden har sett en så vel dokumentert skadeoppgave som i denne saken. Selskapet må derfor konkret påpeke på hvilke punkter denne måtte være feil, basert på de vilkår som gjelder, for at denne ikke skal legges til grunn.*

Kravet var så godt begrunnet at forsikringselskapet ble nødt til å betale ut en betydelig høyere erstatning enn det egentlig var villig til.

### **3. Den første fasen etter evakueringen er viktig**

Når sjokket etter ulykken har lagt seg, og man har flyttet inn i en midlertidig erstatningsbolig, begynner mange å kjenne på at tiden går langsomt, og at det blir vanskelig å ta seg til med noe som helst.

Arbeidsgiveren er typisk fleksibel i denne perioden, og dette er også den beste tiden for å begynne med tapslisten. Da kan man bruke de ferskeste minnene om ting som man hadde i boligen, ute i hagen osv., samtidig som man får fylt tiden med noe meningsfullt.

Gjør det gjerne til en konkurranse, der man utfordrer andre i familien til å huske så mye som mulig.

### **4. Foreløpige utbetalinger fra forsikringselskapet**

Evakuerte som ikke har mistet boligene sine vil kunne ha krav på å få erstatning for ting kort tid etter skredet. Først vil de kunne kreve erstatning for det aller nødvendigste (nødhjelp), slik som klær, diverse utstyr til små barn, mat, etc.

Ting som det er klart at allerede er skadet, for eksempel pga. strømmangel til fryser, eller som følge av frost fordi en dør står åpen, vil man også kunne ha krav på å få erstattet med en gang.

Dersom det blir avklart at man ikke får tilgang til boligen på lang tid, kan man ha krav på å få erstattet mye mer av de tingene som man har liggende i huset, for eksempel møbler til midlertidig erstatningsbolig.

Forsikringselskapene utbetaler ofte forskudd. De vil normalt ikke kreve at man sender inn en foreløpig tapsliste for å få utbetalt forskudd. Det kan være nok med en mer generell beskrivelse av tingene man har hatt.

Det er et godt råd at man ikke bør være beskjeden når man forhandler selskapet om forskudd.

### **5. Gjenanskaffelseskostnaden / kostnaden ved å kjøpe tilsvarende ny ting**

Man har i utgangspunktet krav på å få erstattet kostnaden ved å kjøpe igjen nye tilsvarende ting som man har mistet. Man har derimot ikke plikt til å bruke forsikringsutbetalingene til å gjenanskaffe det som man har tapt.

Når det gjelder de nærmere detaljene ved erstatningsutmålingen, så er dette regulert blant annet i forsikringsvilkårene. Men jeg vil ikke anbefale skadelidte å bruke tiden i begynnelsen på å studere disse. Det viktigste i denne fasen er å klare å huske og å skrive ned tingene.

## **6. Det grunnleggende prinsippet om å føre opp ALT, men heller ikke mer enn det**

Det å lage en tapsliste kan være et arbeid som gir svært høy «timepris».

Ting som ikke lenger hadde noen slags bruksverdi OG som ikke hadde noen som helst salgsverdi, trenger man ikke å ta med, for det får man normalt ikke erstattet. Man bør skrive ned absolutt alt annet av det som man har mistet, uten tanke på hvor mye det er verdt.

Arbeidet med å sette opp priser på tingene kan man ta etter hvert som man har fått med seg det meste av det som er tapt.

Det er viktig at man ikke fører opp ting som ikke har gått tapt. Er man usikker på om man hadde en ting, noterer man den ned på et eget sted, ikke i tapslisten som skal sendes inn til forsikringsselskapet.

Dersom man krever erstatning for ting som man ikke har tapt, risikerer man både straff og at selskapet avkorter (reduserer) erstatningen. Selskapene har flere metoder som de kan bruke for å kontrollere om tapslistene er riktige.

## **7. Råd om måten man kan gå frem på når man skal huske ting og lage sin egen liste**

Her er noen teknikker man kan bruke for å kunne begynne jobben med å dokumentere sitt tap:

- Tenk gjennom systematisk rom for rom, bygning for bygning, uterom, hage, terrasse, platting
- Tillat deg å hoppe fra et rom til et annet, når tankene plutselig ledes dit
- Start med taket i rommet. Henger det lamper eller andre ting der? Fredsengler i porselen, eller andre dekorative elementer?
- Gå deretter gjennom vegg for vegg på rommet, og husk vindusposter og gardiner
- Gå gjennom hver skuffe og hylle for hvert møbel som står inntil veggen. Hva brukte jeg å ha i den skuffa? Hva med den den under der igjen?
- Gå gjennom alt som står eller ligger på gulvet
- Lag enkle skisser for hvert rom, skap mv, og noter tema i grove trekk, for eksempel hva et skap eller rom i et skap har blitt brukt til å lagre, for eksempel kjøkkenglass eller sportstøy
- Gå gjennom og ta vare på i egen mappe alt av bilder fra innsiden og utsiden av boligen, inkludert garasje, bodrom, etc. Få venner og familie til å se gjennom egne bilder fra de har vært på besøk. Husk at bilder fra boliger som man har bodd i tidligere, også kan være relevante, for du hadde kanskje de samme tingene også da

- Bruk hendelser som huskeknagger, eksempelvis feiringer (bursdager, konfirmasjoner, etc), ferieturer, besøk man har hatt, oppussingsprosjekter, byggearbeider
- Lag et notat på alle abonnenter du har hatt, for eksempel på magasiner, bokklubber, mynter, frimerker, sminke, hudpleie, helsekost, etc
- Tilskriv alle du har hatt abonnenter hos og be om dokumentasjon på det som du har bestilt. Dette kan være mye enklere enn å gå gjennom dine egne bestillinger, eller forsøke å huske det gjennom å tenke på hvert rom i boligen
- Kontakt alle kundeklubber du har vært medlem hos, (Coop, Jula, Elkjøp, etc) og be om å få dokumentasjon på alle kjøp du har gjort
- Sikre deg alle kontoutskrifter som du kan få tak i, fra din nåværende og tidligere banker for en god stund tilbake. Banken kan kreve gebyr for å utlevere utskrifter som du ikke finner i nettbanken din. Ta vare på dokumentasjon du får på alle kostnader med å sikre dokumentasjon
- Sikre deg utskrifter også fra kredittkjøp, for eksempel månedsoversiktene ved bruk av kredittkort
- Gå gjennom VIPPS betalinger. Her finner man typisk nok betalinger for brukte ting eller for toalettpapiret kjøpt av den lokale speiderklubben
- Sjekk e-poster, også søppelepostmappen; der kan det være sendt en del e-poster fra leverandører som du har kjøpt ting fra, noe som kan utløse minne om det du har tapt
- Ikke vær flau over å be venner og kjente om å sende deg en liste over hvilke gaver som de har gitt deg gjennom årene. De har forståelse for din situasjon, så bare gjør det! Skriv en standardisert e-post til dem, og send den til alle samtidig
- Husk å ta med alt av matvarer og drikke, også det som er åpnet og delvis forbrukt. For eksempel kan innholdet i krydderhyllen utgjøre en mye større gjenanskaffelskostnad enn det du tror
- Tenk grundig gjennom innholdet i fryseren. Husk at tilbakekjøp av slike ting som rådyrsteik og villbær vil koste deg mye, og det skal du kreve erstattet
- Alkohol er dyrt i Norge, så husk tenk godt over hva du hadde i barskapet osv.
- Husk å ta med det som står i krukker, både planter og blomster, samt blomsterjord og eventuell gjødsling, etc.
- Gjør jevnlig en tematisk kontroll, der du kobler enkelte grupper eiendeler opp mot andre tilgrensende typer eiendeler, for eksempel mottatt arvegods og gaver, bukse og belte, sko og skopussesaker, bunad og bunadssølv, sykkel og sykkelverktøy, elektronikk og kabler,

brettspill og leker, malerier og belysning, kluter og vaskemidler, sminke og parfyme, såpe og sjampo

- Skriv ned alt underveis, med en gang. Opprett gjerne et notat på mobilen din, som du bruker til «mellomlagring» av ting som du plutselig kom på, frem til du har tilgang til tapslisten igjen
- Ta vare på all dokumentasjon som du kan bruke angående ting som du har tapt
- Organiser gjerne dokumentasjonen i grovinndelte mapper
- Når du sender inn listen til forsikringsselskapet bør du ta skriftlig forbehold om at du kan ha glemt ting og at det ikke trenger å være et endelig krav
- Rådfør deg gjerne med en advokat før du sender den inn
- Det kan lønne seg å la advokaten sende inn tapslisten for deg

## **8. Med litt hjelp går det enda lettere**

Vi har utarbeidet en standardisert tapsliste som forenkler arbeidet med skadeoppgave. Ved å bruke denne og metoden som tapslisten bygger på, vil man raskere kunne levere inn et oversiktlig og godt dokumentert krav til forsikringsselskapet sitt.

Vi har en medarbeider (som ikke er advokat) som står klar til å hjelpe til med å gi råd om hvordan man kan bruke listen på en best mulig måte. Han kan også bidra med å skaffe dokumentasjon på kostnadene ved nyanskaffelse av ting som man har mistet.

Dersom man har mistet store mengder innbo og løsøre, kan man forvente at det kan oppstå tolkningsspørsmål i forhold til flere av de tingene som føres opp i skadeoppgaven. Slike juridiske spørsmål kan jeg hjelpe til med å svare på.

Det er først og fremst forsikringsvilkårene som avgjør hvor mye av innboet som selskapet skal erstatte, om det skal gjøres fradrag for alder og slitasje osv. Skadelidtes ansvar ligger først og fremst i å gi en riktig beskrivelse av tingene og dokumentere kostnaden man vil ha ved å kjøpe tilsvarende ting..

Det er derfor viktig at man ikke selv fører opp større fradrag for alder og slitasje enn det som følger av vilkårene. Dersom selskapet mener at det er ført et for lite fradrag ut fra de opplysningene som er gitt, er det primært selskapets ansvar å påpeke det.

Lykke til med å komme i gang med tapslisten!

Med vennlig hilsen

Rune Østgård  
Advokat